

CINE@ART

Κόρινθος
Corinth

12-18*10*2017

Ναύπλιο
Nafplio

19-22*10*2017

8th

Διεθνές Φεστιβάλ Κινηματογράφου Πελοποννήσου

ΓΕΦΥΡΕΣ

BRIDGES

Peloponnesian International Film Festival

EDITORIAL

Για 8η συνεχόμενη χρονιά, το Διεθνές Φεστιβάλ Κινηματογράφου Πελοποννήσου, "Γέφυρες" ανοίγει τις πόρτες του και καλωσορίζει ένα πλήθος ταινιών, μικρού και μεγάλου μήκους, ταλαντούχων ανθρώπων αλλά και το μεγάλο σινεφιλικό κοινό που διψά για νέες κινηματογραφικές περιπέτειες. Όπως κάθε χρόνο, έτσι και φέτος, το διαγωνιστικό τμήμα για το βραβείο "Χρυσός Πήγασος" περιλαμβάνει έναν μεγάλο αριθμό ταινιών από 50 διαφορετικές χώρες του κόσμου. Προωθώντας και χτίζοντας τις γέφυρες για να φέρουμε κοντά ένα πλήθος πολιτισμών, αυξήσαμε φέτος τις κατηγορίες αλλά και την ποικιλία της κινηματογραφικής θεματολογίας. Ακόμη, με τη συνεργασία μας με το βιωματικό κινηματογραφικό εργαστήριο Πήγασος, δημιουργήθηκαν, όπως και πέρσι στο Ναύπλιο, δύο μικρού μήκους ταινίες.

Παράλληλα, προσθέτοντας την κατηγορία "Γυναίκες Κινηματογραφούν σε Ελλάδα και Κύπρο", προσφέρουμε τη δυνατότητα προώθησης της γυναικείας φωνής και τη δυναμικότητα της γυναικείας δημιουργικότητας.

Φέτος, θα έχουμε την τιμή να συμπεριλάβουμε ένα ενδιαφέρον αφιέρωμα σε έναν από τους σημαντικότερους Έλληνες σκηνοθέτες, τον Κώστα Φέρρη, ο οποίος θα παραβρεθεί και θα παραδώσει ένα masterclass για το κοινό του φεστιβάλ. Το αφιέρωμα θα περιλαμβάνει το έργο του Κώστα Φέρρη με προβολές σε Κόρινθο και Ναύπλιο, με σκοπό να τιμήσουμε το ένδοξο παρελθόν του Ελληνικού σινεμά αλλά και να πυροδοτήσουμε τη σύγχρονη ματιά σε έργα του παρελθόντος.

Φιλοξενούμε επίσης για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά τον Bill Butler, υπεύθυνο φωτογραφίας βραβευμένων ταινιών (Τα Σαγόνια του Καρχαρία, Ρόκυ 2,3,4, Νονός κ.ά.), αλλά και τον βετεράνο δημοσιογράφο και ιδρυτή του filmfestivals.com, Bruno Chatelin.

Με τις ταινίες και τις διάφορες κατηγορίες καλύπτουν ένα μεγάλο πεδίο της σύγχρονης ζωής, των προβλημάτων και των ανησυχιών των ανθρώπων ανά τον κόσμο, συνεχίζουμε να χτίζουμε τις γέφυρες μεταξύ χωρών και πολιτισμών και προωθούμε τις κοινές κινηματογραφικές εμπειρίες και το διάλογο.

Πέτρα Τερζή
Ιδρύτρια
Cultural International Festivals

For the 8th year, Bridges International Film Festival of Peloponnese opens its doors and welcomes a vast number of films- short and feature films-, from talented people for cinephiles, who are thirsty for new cinematic experiences. Just like each year, the films in the competition for the Golden Pegasus award are coming from more than 50 countries from all over the world. This year, to promote and to build the 'bridges', which bring multiple cultures closer, we are increasing the festival's categories and the variety of the cinematic themes. Moreover, our collaboration with the Cinema Lab Pegasus has led to the production of two short films -like in Nafplio last year-.

Also, by adding the category "Women Filming in Greece and Cyprus", we encourage the promotion of the female voice and the powerful female creativity.

This year, we are honouring of the most important Greek directors, Costas Ferris, who will offer a master-class for the audience of the film festival. The tribute includes the director's body of work, and a reflection on films, with screenings in Corinth and Nafplio. In this way, we attempt to honour the glorious past of the Greek cinema and simultaneously trigger the contemporary experience.

We are also welcoming for the second year in a row, Bill Butler, the cinematographer of many award winning films (Jaws, Rocky II, III, IV, God Father etc.) and the veteran journalist and founder of filmfestivals.com, Bruno Chatelin.

The films and the various categories cover a wide range of modern life and agonies and problems experienced by people worldwide. As for our goal, we keep on building the bridges connecting

Petra Terzi
Founder
Cultural International Festivals

Με ιδιαίτερη χαρά χαιρετίζω την 8η διοργάνωση του Διεθνούς Φεστιβάλ Κινηματογράφου “ΓΕΦΥΡΕΣ”. Μια πρωτοβουλία που οικοδομεί με ουσιαστικό τρόπο μια γέφυρα προβολής της δημιουργίας της παγκόσμιας σύγχρονης Έβδομης Τέχνης με περιφερειακές προβολές και παράλληλες εκδηλώσεις σε επιλεγμένους χώρους Τέχνης στην Πελοπόννησο, σε συνεργασία με Δήμους, τοπικές αρχές και πολιτιστικούς φορείς. Πολύ συχνά η αντίληψη που έχουμε για το τι σημαίνει πολιτισμός είναι διαστρεβλωμένη. Για εμάς ο πολιτισμός δεν παράγεται μόνο στην Αθήνα. Αναζητούμε έναν πολιτισμό αποκεντρωμένο, σε επαφή με τις τοπικές κοινωνίες και τις πολιτισμικές τους ανάγκες αλλά ταυτόχρονα έναν πολιτισμό με εξωστρέφεια, ανοιχτό στο διεθνή διάλογο και τις παγκόσμιες προκλήσεις. Με τα σημαντικά αφιερώματα και τις προβολές, με τις παράλληλες εκδηλώσεις του και τα εργαστήριά του, το φεστιβάλ Γέφυρες ανταποκρίνεται με τον καλύτερο τρόπο σε αυτά τα δεδομένα. Θα ήθελα να ευχαριστήσω όλες και όλους όσους δούλεψαν και συνεισέφεραν ώστε να πραγματοποιηθεί αυτή η τόσο ιδιαίτερη διοργάνωση.

Λυδία Κονιόρδου

Υπουργός Πολιτισμού και Αθλητισμού

It is my great pleasure to welcome you to the 8th BRIDGES International Film Festival. Working together with the municipality, local authorities and cultural agents, the festival has been steadily bridging the world of international cinema with the periphery, through screenings and parallel events in different arts venues in Peloponnisos, promoting the achievements of contemporary film makers

to a broad audience.

Contrary to dominant views on cultural production, we strongly believe that art is not created in Athens only. We are advocating for a decentralized cultural practice, that is in close contact with local communities and their needs, while at the same time it demonstrates extroversion and openness to international dialogue and world challenges. Thanks to its important tributes and screenings, parallel activities and workshops, BRIDGES festival responds remarkably to those priorities.

I would like to thank everyone who worked hard and contributed to the success of this truly special event.

Lydia Koniordou

Minister of Culture and Sports

Η Πελοπόννησος στη διαχρονία της ιστορίας της έχει να επιδείξει παραγωγή και απόθεμα πολιτισμού πολυσήμαντο και διεθνώς καταξιωμένο, με επιρροή καταλυτική σε ρεύματα καλλιτεχνικά, αλλά και κοινωνικά. Οι άνθρωποι της ωστόσο, ποτέ δεν επαναπαύθηκαν στις «δάφνες ενός ένδοξου παρελθόντος» γιατί υπήρξαν πάντοτε πνεύματα ανήσυχα και δημιουργικά. Αποτέλεσμα αυτού η είναι η συνεχής παραγωγή πολιτισμού. Για το λόγο αυτό είναι ιδιαίτερη η τιμή μου να χαιρετίσω τη διοργάνωση του «8ου Διεθνούς Φεστιβάλ Κινηματογράφου Πελοποννήσου Γέφυρες» το οποίο έχει πλέον εδραιωθεί στις συνειδήσεις των Πελοποννησίων πολιτών, και όχι μόνο, ενώ φιλοδοξεί να αποτελέσει

Throughout its history, Peloponnesus has shown a great production of cultural heritage of high importance, which is internationally acknowledged and has an immensely great influence on the artistic and social currents. However, the people of Peloponnese have never rested on their “laurels of a glorious past” because they have always been restless and creative creatures. As a result, there is a constant cultural production.

For this reason, it is an honor for me to greet the “8th Bridges International Film Festival of Peloponnese”, which has been established in the consciousness of the citizens of

διεθνές σημείο αναφοράς σύγχρονης καλλιτεχνικής δημιουργίας.

Αποτελεί σημείο επαφής και διαλόγου των δημιουργών και, ίσως το σημαντικότερο αντίδοτο στην κατάρρευση της συνεκτικότητας της Ελληνικής κοινωνίας λόγω της οικονομικής κρίσης.

Οφείλουμε να πιστέψουμε στους ανθρώπους μας, οφείλουμε να πιστέψουμε σε ένα σύγχρονο καλλιτεχνικό όραμα και να αγκαλιάσουμε τέτοιους θεσμούς, που μπορούν να αποτελέσουν κοιτίδα καλλιτεχνικής δημιουργίας και διαλόγου.

Χαιρετίζοντας την σημαντική αυτή πρωτοβουλία θα ήθελα να απευθύνω στους διοργανωτές, τους καλλιτέχνες και όλους τους πολίτες της Πελοποννήσου που θα επισκεφτούν και θα συμμετέχουν στις εκδηλώσεις τις καλύτερες ευχές μου για επιτυχία στη διοργάνωση του 8ου Διεθνούς Φεστιβάλ Κινηματογράφου Πελοποννήσου Γέφυρες.

Πέτρος Τατούλης

Περιφερειάρχης Πελοποννήσου

Peloponnese, and not only, while it aspires to be established as an international reference point for the artistic creation.

It constitutes a meeting point, which brings together and encourages the interaction among the multiple creators. This could possibly be the most important antidote for the collapse of unity in the Greek society, caused by the financial crisis.

We owe to believe and have faith in our people. We owe to believe in a contemporary artistic vision and to embrace the institutions that could constitute the birthplace of the artistic creation and the dialogue.

Greeting this significant initiative, I would like to refer to the festival's coordinators, the artists and all the citizens of Peloponnese, who are going to visit and participate in the festival events and wish them the best of luck with the organization of the "8th "Bridges" International Film Festival of Peloponnese".

Petros Tatoulis

Governor of Peloponense District

Η φιλόξενη πόλη του Ναυπλίου, πρωτεύουσα του δήμου Ναυπλιέων, για 8η χρονιά, υποδέχεται και αγκαλιάζει ηθοποιούς, σκηνοθέτες, παραγωγούς, συντελεστές και τους λάτρεις της 7ης Τέχνης στο πλαίσιο του 8ου Διεθνούς Φεστιβάλ Κινηματογράφου ΓΕΦΥΡΕΣ.

Η πορεία μέσα στα χρόνια έδειξε, πως το Φεστιβάλ ΓΕΦΥΡΕΣ έχει καταξιωθεί, όχι μόνο στον κινηματογραφικό χώρο, αλλά και στη συνείδηση του κοινού.

Είμαστε υπερήφανοι που φιλοξενούμε για μια ακόμη χρονιά την συγκεκριμένη διοργάνωση, που δίνει τη δυνατότητα στους καλλιτέχνες, να ανακαλύψουν νέες τάσεις και απόψεις στο χώρο του κινηματογράφου, φέρνοντας παράλληλα τους ανθρώπους όλου του κόσμου πιο κοντά.

Σας καλωσορίζουμε στο Ναύπλιο, στη μεγάλη γιορτή, στο 8ο Διεθνές Φεστιβάλ Κινηματογράφου ΓΕΦΥΡΕΣ.

Δημήτριος Ι. Κωστούρος

Δήμαρχος Ναυπλιέων

The hospitable city of Nafplio, capital of municipality of Nafplio, for 8th year welcomes and embraces actors, directors, producers, factors and lovers of world International cinema in the framework of 8th International Film Festival Bridges.

Festival's progress during all these years proved that has been achieved not only by its multiple creators but also from the citizens. This institution established in audience's consciousness.

We are proud that Nafplio host once again BRIDGES International Film Festival which simultaneously gives artists the opportunity to discover new trends and opinions from the world of cinema and at the same time connect people from all over the world.

We are glad to welcome you to our town Nafplio, to this great event of 8th International Cinema Festival BRIDGES.

Dimitrios Kostouros

Mayor of Nafplio

Μια συνέντευξη με τον Μπιλ Μπάτλερ

An interview with Bill Butler

Ο Μπιλ Μπάτλερ/
Bill Butler

Ερώτηση 1: Κύριε Μπάτλερ, έχετε εργαστεί ως διευθυντής φωτογραφίας για πολλές δεκαετίες και για έναν μεγάλο αριθμό πασίγνωστων και βραβευμένων ταινιών. Έτσι, είχατε την ευκαιρία να συνεργαστείτε με αναγνωρισμένους σκηνοθέτες όπως ο Μίλος Φόρμαν για το “Στη φωλιά του κούκου” (1975), ο Στίβεν Σπίλμπεργκ για “Τα σαγόνια του καρχαρία” (1975), ο Φράνσις Φόρντ Κόπολα για το “Δε θα γυρίσω το βράδυ” (1969) και πολλούς άλλους. Πώς θα περιγράφατε αυτές τις συνεργασίες; Ήταν απαιτητικό και δύσκολο το να προσαρμόσετε την προσωπική σας αισθητική στα διαφορετικά κινηματογραφικά στυλ αυτών των σκηνοθετών;

Απάντηση: Αυτή είναι μια πολύ ενδιαφέρουσα ερώτηση και κάτι που αμέσως περνάει από το μυαλό όσων ευελπιστούν να προκύψει μια νέα συνεργασία με έναν άλλο σκηνοθέτη. Εγώ πέτυχα σε αυτό γιατί είχα μια ασυνήθιστη παιδική ηλικία. Οι γονείς μου εργάζονταν σε ψυχιατρικό άσυλο από τότε που ήμουν 5 χρονών μέχρι να μπω στο πανεπιστήμιο. Δεν ήταν δυνατόν να μένω εκεί, αλλά, καθώς μεγάλωνα, το είχα μετατρέψει σε προσωπική παιδική χαρά. Έγινα φίλος με πολλούς από τους ασθενείς. Αυτή η εμπειρία σε πολύ μικρή ηλικία, ήρθε να με βοηθήσει στη συνεργασία μου με αυτούς τους εκπληκτικούς ανθρώπους όπως ο Κόπολα, ο Σπίλμπεργκ, ο Τζακ Νίκολσον, Ο Ιβαν Ρέιτμαν, ο Γουίλιαμ Φρίντκιν, ο Μίλος Φόρμαν, ο Σταλόνε και ο Πρίνς, και άλλοι 20 ή περισσότεροι. Δεν άκουγα μόνο όσα έλεγαν οι ίδιοι πως ήθελαν να πετύχουν με το σενάριο αλλά κυρίως προσπαθούσα να δω τί είχαν τα κότσια να κάνουν. Τι ήταν δηλαδή αυτό που ήθελαν να πουν; Έτσι κατάλαβα πως αυτός είναι ο τρόπος να κάνουν την ταινία που ήθελαν ανεξάρτητα του σεναρίου. Η ικανότητα μου να βουτάω στα άδυτα της ψυχής τους ήταν ένα ένστικτο που ανέπτυξα σε νεαρή ηλικία. Αυτό δεν είναι κάτι που το βρίσκεis στα βιβλία. Πρέπει να κοιτάξεις πίσω από την κουρτίνα.

Ερώτηση 2: Έχετε αναφερθεί επανειλημμένα στον Γουίλιαμ Φρίντκιν ως τον άνθρωπο που σας μύησε στον κινηματογράφο με τη συνεργασία σας για το ντοκιμαντέρ “The People vs Paul Crump”. Το ντοκιμαντέρ σημάδεψε τη στροφή σας από την τηλεόραση στο σινεμά και σας εξοικείωσε και με τα δύο μέσα. Τί θα λέγατε πως βρίσκετε ελκυστικό τόσο στην τηλεόραση όσο

Question 1: Mr Butler, you have worked as a director of photography for many decades and for numerous well-known and awarded films. For this reason, you collaborated with acclaimed directors like Milos Forman for the *One Flew Over the Cuckoo's Nest* 1975, Steven Spielberg and *Jaws* (1975), Francis Ford Coppola for *The Rain People* (1969) and many more. How would you describe these collaborations? Was it hard and demanding to adjust your personal aesthetics with the distinctive cinematic styles of the directors?

ANSWER: This is a good question and something that is on anyone's mind that is hoping to have a collaboration with a new director. I had success because I had an unusual childhood. My parents worked at an insane asylum from when I was five until I entered college. I could not live there but, I made it my playground as I grew up.

“Delving into their psyche was an instinct I developed at a young age. It doesn't come in books. You have to look behind the curtain”

I became friends with many of the patients. That early experience came into play when I collaborated with brilliant people like Coppola, Spielberg, Jack Nicholson, Ivan Reitman, William Friedkin, Milos Foreman, Stallone, and Prince, and 20 or so more. I did not listen only to what they said they wanted to do with a script, but instead I looked for what was in their gut. What was it they wanted to say? I found this was the way to make the picture they wanted to make regardless of script. Delving into their psyche was an instinct I developed at a young age. It doesn't come in books. You have to look behind the curtain.

Question 2: You have given credits to William Friedkin for introducing you to the film industry with your collaboration for the film documentary *The People vs Paul Crump*. The documentary marked your shift from television to film and familiarized you with both television and film. What do you find attractive in both of these media and what do you think is the drawback for each of them.

ANSWER: I find TV films attractive where the subject matter is important but, would not draw a paying audience to the theater. For instance, “The Execution of Private Slovik” is such a project. There is a communal experience in the theater that you don't get watching television. The changing times are bringing an entirely new meaning to all of it. Tighten your seat belts- anything I say now will be out of date by the time you print this. The internet may override any meaningful definition of film or TV.

Question 3: Being involved in television productions until 2002, you experienced the evolution of television series and shows from quite a close angle. Recently, the rapid expansion

και στον κινηματογράφο και ποιά πιστεύετε ότι είναι τα αρνητικά στοιχεία στο καθένα από αυτά τα μέσα;

Απάντηση: Βρίσκω τις τηλεταινίες ελκυστικές όταν η θεματολογία τους είναι σημαντική και ενδιαφέρουσα, αλλά δεν ελκύουν θεατές στο σινεμά, οι οποίοι πληρώνουν εισιτήριο. Για παράδειγμα η τηλεταινία “The Execution of Private Slovik” είναι μια υπέροχη παραγωγή. Το σινεμά προσφέρει μια εμπειρία που τη μοιράζεσαι με άλλους, κάτι το οποίο δεν σου προσφέρει άμεσα η τηλεόραση. Οι αλλαγές στη σύγχρονη εποχή έχουν δώσει μια ολοκαίνουρια σημασία σε όλα αυτά. Δέστε τις ζώνες σας- όλα όσα λέω αυτή τη στιγμή θα είναι ξεπερασμένα τη στιγμή που θα δημοσιεύσετε αυτή τη συνέντευξη. Είναι πιθανόν το διαδίκτυο να υπερिσχύσει και να ανατρέψει κάθε σημαντικό ορισμό του σινεμά και της τηλεόρασης.

Ερώτηση 3: Καθώς ήσασταν αναμειγμένος με τηλεοπτικές παραγωγές μέχρι το 2002, βιώσατε την εξέλιξη των τηλεοπτικών σειρών και εκπομπών εκ των έσω. Η πρόσφατη επέκταση του Netflix και η προσφορά αμέτρητων τηλεοπτικών προγραμμάτων και ταινιών, με σκοπό να ικανοποιήσει τους θεατές από τον καναπέ του σπιτιού τους, έχει προκαλέσει δυσαρέσκεια και έθεσε πολλά ερωτήματα σχετικά με το μέλλον του σινεμά. Το πιο πρόσφατο παράδειγμα είναι η μια από τις σημαντικότερες ταινίες στο φεστιβάλ των Καννών, η “Okja”, η οποία αποτελεί αυθεντικό προϊόν του Netflix. Η περίπτωση αυτής της ταινίας έχει συζητηθεί αρνητικά από πολλούς ανθρώπους του κινηματογράφου; παραγωγούς, σκηνοθέτες, κριτικούς κ.ά. Ποιά είναι η γνώμη σας για αυτή την περίπτωση αλλά και για τον τρόπο που προβάλλουμε και βλέπουμε ταινίες στη σύγχρονη εποχή;

Απάντηση: Αυτή την εποχή, βλέπετε την αρχή ενός πράγματος που δεν μπορείτε να θέσετε υπό έλεγχο αλλά και κάτι το οποίο δεν μπορείτε να προβλέψετε πώς θα εξελιχθεί. Οι συνηθισμένοι παράμετροι δεν ισχύουν πια και είναι σίγουρο πως νέες μορφές αυτού του συμβάντος θα συνεχίσουν να προκύπτουν. Βουτήξτε μέσα σε αυτό και γίνετε μέρος αυτής της συνεχόμενης εξέλιξης. Ο βασικός κανόνας για τη δημιουργία μιας καλής ταινίας βρίσκεται ακόμη σε ισχύ. Θυμηθείτε πως κυνηγάτε μια αλήθεια. Μπορεί να είναι οποιαδήποτε αλήθεια επιθυμείτε να εκθέσετε με τη χρήση οποιουδήποτε μέσου. Το να γίνεις πιστευτός είναι το μεγαλύτερο πρόβλημα της σημερινής εποχής.

Ερώτηση 4: Από τη Χρυσή Εποχή του Αγγελόπουλου μέχρι την πρόσφατη εκρηκτική παρουσία του Λάνθιμου, το Ελληνικό Σινεμά βρίσκεται διαρκώς στο προσκήνιο. Ποιά είναι η εντύπωσή σας για το Ελληνικό σινεμά ανά τα χρόνια; Ποιά η γνώμη σας για το γεγονός ότι η οικονομική κρίση έστρεψε τα βλέμματα όλων στο σύγχρονο ελληνικό σινεμά;

Απάντηση: Το μόνο που μπορώ να κάνω είναι να συμμεριστώ τον ενθουσιασμό που έχει δημιουργηθεί γύρω από το Ελληνικό σινεμά. Ωστόσο, μην περιμένετε όλοι να έχουν τον δικό σας ενθουσιασμό, τα ενδιαφέροντά σας ή τη βαθύτερη γνώση των όσων έχετε ζήσει ως πηγή. Πριν από περίπου ένα χρόνο, οι περισσότερες ταινίες που προέρχονταν από την Ελλάδα αντικατόπτριζαν την

Τα Σαγόνια του Καρχαρία / Jaws (1975)

of Netflix and its contribution in offering tv series and films for the audience at home, caused frustration and raised many questions concerning the future of cinema. The most recent example is the Cannes Film Festival, in which one of the most notable films, Okja had Netflix as its distributor, a case that was discussed negatively by many film directors, critics etc. What is your view on this case, as well as on the contemporary way of screening and watching films?

ANSWER: You're seeing the beginning of something you cannot control nor can you predict where it will go. The usual parameters no longer exist- new versions of this happening will certainly continue. Jump in- become a part of it. The rule for good films still exists- Remember you are after a truth. It can be any truth you wish to display in any medium. Believability is today's big problem.

Question 4: From the Golden age of Angelopoulos to the recent breakout of Lanthimos, Greek Cinema has constantly been to the forefront of discussion. What is your view of Greek cinema throughout the years? How do you find this shift of attention to the contemporary Greek film caused by the recent financial crisis?

ANSWER: I can only encourage the excitement in Greek cinema. Don't expect the world to have your enthusiasm, your interests, or depth of background as a resource. While a year ago or so many of the films coming out of Greece reflected the financial crisis as a core theme in the films. This year especially it seems the films are now reflective of Greek history and the structure is more like the past films that were the foundation of Greek cinema of the past.

Question 5: You have been a Jury for the Bridges International

οικονομική κρίση, την οποία έχουν ως κεντρικό τους θέμα. Αυτή τη χρονιά ιδιαίτερα, φαίνεται πως οι ταινίες αντικατοπτρίζουν πλέον την Ελληνική ιστορία και η δομή τους μοιάζει περισσότερο με αυτή των παλαιότερων ταινιών, οι οποίες αποτελούν τα θεμέλια του Ελληνικού σινεμά του παρελθόντος.

Ερώτηση 5: Εδώ και δύο χρόνια είσαστε μέλος της κριτικής επιτροπής του φεστιβάλ “Γέφυρες”. Ποιά είναι η εμπειρία σας με το φεστιβάλ ως τώρα;

Απάντηση: Το φετινό φεστιβάλ είναι πολύ σημαντικό για αυτό το κομμάτι του κόσμου. Αυτό μπορείτε να το δείτε στην πολυπολιτισμικότητα των ταινιών του διαγωνιστικού τμήματος. Όλα τα φεστιβάλ προωθούν την παραγωγή ταινιών στο πρώιμο τους στάδιο. Το φεστιβάλ δίνει στους σκηνοθέτες ένα κοινό και έναν λόγο για να κάνουν μια δήλωση. Το φεστιβάλ είναι ένα μέρος, όπου οι σκηνοθέτες μπορούν να προβάλουν τις ταινίες τους σε διανομείς αλλά και σε άλλους σκηνοθέτες.

Film Festival for two years now. What is your experience with the festival so far?

ANSWER: This years festival is especially important to this part of the world- You can see it in the diversity of all of the films in contention this year. All festivals promote film making in its infancy. It gives film makers an audience and a reason to make a statement. It is a place to be seen by distributors and other film makers.

Ερώτηση 1: Ζήσατε και δημιουργήσατε υπέρτατες ταινίες σε μια εποχή κατά την οποία η Ελλάδα βρισκόταν σε κοινωνική και πολιτική αναταραχή τόσο κατά την περίοδο της Χούντας όσο και μετά την καταστολή της. Σε αυτή την περίοδο, βρεθήκατε εξόριστος στο Παρίσι, το οποίο βέβαια αποτέλεσε σημαντικός σταθμός για την καλλιτεχνική σας πορεία. Πώς θα περιγράφατε αυτές τις περιόδους της ζωής σας αλλά και την επίδραση που είχαν στην παραγωγή Τέχνης;

Απάντηση: Μπήκα στο σινεμά επαγγελματικά, από το 1958. Ήταν μία εκπληκτική εποχή, μία έκρηξη δημιουργίας και πολιτισμού, κι εμείς οι νέοι,

Question 1: In Greece, you lived and created magnificent films in a period of social and political turmoil; more specifically, during the military junta in 1967-1974, as well as after its collapse. During this period, you were exiled in Paris, a place that marked a significant point in your life and your career as an artist. How would you describe these distinct but continuous periods in your life and the influence they had on your artistic creations?

Answer: I am a professional filmmaker since 1958. These years were an incredible period in my life; a bloom in creativity and culture. We, the young people, were inspired

παρακινούμενοι από τους μεγάλους δημιουργούς της εποχής (Τσαρούχης, Χατζηδάκης, Κουν, Ρένος Αποστολίδης και πολλοί-πολλοί άλλοι) μπήκαμε αμέσως στο trip της δημιουργίας ενός Νέου Ελληνικού Κινηματογράφου. Από τότε δημιουργήθηκε η περίφημη «Ομάδα», και όλοι οι διάσημοι και μη σκηνοθέτες του ΝΕΚ απ' αυτή την Ομάδα ξεπήδησαν. Η πρώτη «μας» ταινία ήταν ο «Μακεδονικός Γάμος» του Τάκη Κανελλόπουλου, το 1960, και η δεύτερη, τα δικά μου «Ματόκλαδα» το 1961. Η Χούντα μας έκοψε τη φόρα, αλλά συγχρόνως αποτέλεσε ένα κίνητρο για να κάνουμε σινεμά, με μεγαλύτερο πάθος. Τόσο οι μισοί από μας που φύγαμε για το Παρίσι, όσο και οι υπόλοιποι που έμειναν στην Ελλάδα, κάναμε άλματα στο χτίσιμο του κινηματογράφου μας, κι αυτό φάνηκε στο πρώτο φεστιβάλ της μεταπολίτευσης, το 1974.

Το Παρίσι για μένα ήταν μία φυσική απόληξη της πορείας μου, γιατί διατηρούσα ήδη στενές σχέσεις με τους σκηνοθέτες της Γαλλικής nouvelle vague, και μου δόθηκε έτσι η ευκαιρία να συνεργαστώ μαζί τους στον τόπο τους. Μεσολάβησε φυσικά κι ο Μάης του 68, που μας άλλαξε τη ζωή. Είναι τότε που συνειδητοποίησα πως η «Ελληνικότητα» για την οποία πάλευα στην Ελλάδα, έπρεπε να «βαπτισθεί» σε μιάν Αλεξανδρινή θάλαγα «παγκοσμιοότητα». Αυτό νομίζω πως είναι φανερό στις ταινίες μου, στις οποίες η Ελληνική ταυτότητα, δεν στερείται της Δυτικής εξελικτικής πρωτοπορίας. Έτσι συμβιβάζεται ο Παπαδιαμάντης της «Φόνισσας», με τον Ντοστογιέφσκι στα «Δυό φεγγάρια τον Αύγουστο».

Ερώτηση 2: Πώς βιώσατε την οικονομική και κοινωνική κρίση του 2008 ως καλλιτέχνης αλλά και ως παρατηρητής της Τέχνης; Ποιά η γνώμη σας για τη σύγχρονη Ελληνική κινηματογραφική σκηνή;

Απάντηση: Προσωπικά, δεν με άγγιξε, γιατί (1) δεν είχα ποτέ καμία μανία με το χρήμα και το κέρδος (2) έτσι κι αλλιώς ήμουν το μαύρο πρόβατο των κρατούντων και πάλευα μόνος μου για την επιβίωσή μου και (3) μου έδωσαν μία τιμητική σύνταξη 700 Ευρώ τον μήνα, και δεν είχα να φοβηθώ τίποτα! Φυσικά είναι δυσάρεστο να διαπιστώνεις πως η Ελληνική κοινότητα βιώνει μια

Η Φόνισσα / The Murderess (1974)

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: ΚΩΣΤΑΣ ΦΕΡΡΗΣ

ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: ΜΑΡΙΑ ΑΛΚΑΙΟΥ, ΦΟΙΒ. ΤΑΞΙΑΡΧΗΣ, Δ. ΠΟΥΛΙΚΑΚΟΣ

by the greatest artists of our Era (Tsarouchis, Hadjidakis, Koun, Renos Apostolidis and many more), and for this reason, we were instantly involved in the process of the creation of the New Greek Cinema. From this moment on, this famous “Team” constituted the starting point for all the famous and the obscure filmmakers, who defined the New Greek Cinema. “Our” first film was the Macedonian Wedding by Takis Kanellopoulos in 1960 and the second one was my own film Matoklada in 1961.

The military junta broke our creative force, but it simultaneously provided us with an additional motive to create films with more vigour and passion. The members of this “Team” that left for Paris, as well as the rest of us that remain in Greece, we all made a huge leap forward in the establishment of our own cinema. This was prominent in our first festival after the collapse of the military junta in 1974.

For me, Paris was a natural continuation of my career because I was quite a close friend with many nouvelle vague filmmakers. For this reason, being in Paris gave me the chance to collaborate with them in their own country and environment. In the meantime, the May of 1968 changed our lives. That was the moment I realized that the “Greekness”, which I was fighting for in Greece had to be established in an Alexandrian –I would say- cosmopolitanism. I believe that this is also evident in my films, where Greek identity is not deprived of the evolutionary trajectory of the West. In a similar way, Papadiamantis and his novel The Murderess and the style of Dostoyevsky harmoniously co-exist in my film Double Moon in August.

Question 2: How did you experience the financial and social crisis in Greece in 2008 as an artist, as well as an observer of the Arts? What is your opinion on the contemporary Greek cinema?

Answer: Personally, I was not affected by the Greek financial crisis for three reasons. (1) I was never fascinated by either money or profit (2) I was the black sheep for the people in power and I was always fighting on my own for my survival and (3) they provided me with a pension of 700 Euros per month to honour me, so I had nothing to be afraid of! Of course it is frustrating and sad to realize that the Greek society is suffering a great tragedy, for which the Greek nation as a whole is responsible. Not only because they allowed the politicians to lead us straight to our destruction but also because they were part of the hedonistic culture of over-consumerism, lifestyle and gyp. However, I am an optimist and I believe that “having reached the bottom of the ladder of evil” as the poet (Kostis Palamas) said, Greece will be resurrected. As far as the Arts nowadays are concerned, we are currently undergoing an ideological and moral confusion, which will eventually come to an end. Talking specifically about Cinema, we experience a binary but also contradictory phenomenon. The New Technologies enable young people -and not only- to make films extremely easier than it was for the artists in my days. On the other hand, the immensely easy access in any kind of information, work of Art, courses and many more things, deprives young people of the curiosity in learning. For this rea-

τραγωδία, για την οποία όμως είναι υπεύθυνοι και οι ίδιοι οι Έλληνες. Όχι μόνο γιατί έδωσαν το δικαίωμα στους πολιτικούς να μας οδηγήσουν στην καταστροφή, αλλά ακόμα γιατί συμμετείχαν σε μεγάλο βαθμό και οι ίδιοι στις ηδονές του υπερκαταναλωτισμού, του life style και της λαμογιάς. Όμως είμαι αισιόδοξος, γιατί πιστεύω πως «μην έχοντας πιο κάτω άλλο σκαλί να κατακυλήσει πιο βαθιά στον κακού τη σκάλα» που λέει κι ο ποιητής, η Ελλάδα θ' αναστηθεί και πάλι.

Στην Τέχνη σήμερα ζούμε μια σύγχυση ιδεών και ήθους, αλλά κι αυτό έχει ένα τέλος. Στον κινηματογράφο, έχομε ένα διπλό και αντιφατικό φαινόμενο. Οι Νέες Τεχνολογίες δίνουν τη δυνατότητα στους νέους –και όχι μόνο– να κάνουν ταινίες, με απείρως ευκολότερο τρόπο απ' ό,τι την εποχή μου. Από την άλλη όμως, αυτή η τεράστια ευκολία πρόσβαση σε κάθε είδους πληροφορίες, έργα, μαθήματα και ό,τι άλλο (Ιντερνέτ), στέρησε από τους περισσότερους νέους την περιέργεια για μάθηση, κι είναι σα να προσπαθούν να μάθουν τον κινηματογράφο από την αρχή, σα να μην έχει τίποτα πριν απ' αυτούς. Πιστεύω πως κι αυτό θα καταλαγιάσει σιγά-σιγά, όταν μπουχτίσουν απ' αυτό το «καινούργιο κοσκινάκι». Είμαι, είπαμε, αθεράπευτα αισιόδοξος.

Ερώτηση 3: Έχετε γεννηθεί και ζήσει στο Κάιρο, όπου πήρατε μια παιδεία με διεθνή χαρακτήρα αλλά επικεντρωμένη στις Ελληνικές σας ρίζες. Έπειτα, μετακομίσατε στην Αθήνα, ενώ βρεθήκατε εξόριστος για περίπου 6 χρόνια στο Παρίσι. Πώς επηρέασαν το έργο σας οι διαφορετικοί πολιτισμοί;

Απάντηση: Στο Κάιρο, αποκτήσαμε μια μοναδική και σπουδαία Ελληνική παιδεία, που όμως μέσα στον κοσμοπολιτισμό της Αιγύπτου, ήταν βαπτισμένη σε μια παγκοσμιότητα, όπως άλλωστε ήταν ανέκαθεν ο πολιτισμός των Αλεξανδρινών χρόνων. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα οι «Ελλαδίτες» να μας ζηλεύουν, και οι Γάλλοι να μας θαυμάζουν... Πιστεύω πως αυτό μ' έκανε από τη μια να μην είμαι μίμος λαϊκιστής, κι από την άλλη ούτε δυτικότροπος «οριενταλιστής».

“ Έτσι, συνειδητοποίησα πως το σινεμά, είναι ο τρίτος λόγος του ανθρώπου (κινησιογραφία), που μετά τον Προφορικό και τον Γραπτό, ήρθε να συμπληρώσει την πορεία του ανθρώπου προς τη Γνώση ”

Ερώτηση 4: Πολυπράγμων και αναμειγνύμενος με διάφορες μορφές Τέχνης σε όλη τη διάρκεια της καλλιτεχνικής σας καριέρας (κινηματογράφος, μουσική, συγγραφή). Πρόσφατα μάλιστα εκδόθηκε και το νέο σας βιβλίο “ Η Αλχημεία του Σινεμά”, το οποίο έχετε αποκαλέσει “Θεωρία του 3ου Λόγου”. Θα θέλατε να μας πείτε δύο λόγια για αυτό το συγγραφικό έργο αλλά και την θεωρία του κινηματογράφου που περιλαμβάνει;

Απάντηση: Πολυπράγμων, ναι, είναι κι αυτό ένα χαρακτηριστικό του Αλεξανδρινού πολιτισμού. Είναι κι ένα

son, they try to learn and explore cinema from scratch disregarding everything and everyone who precedes their existence. However, I believe that this phenomenon will slowly subside, once they are fed up with this “new game”. As I previously said, I am a hopeless optimist.

Question 3: You were born in Cairo and you lived there for many years. In Cairo, you received an education with an international character but focused on your Greek roots. Later on, you moved to Athens and then you found yourself exiled for 6 years in Paris. How did these distinct cultural environments influence your body of work?

Answer: In Cairo, we received a unique and an extraordinary Greek education, which –based on the Egyptian culture–, was saturated with a cosmopolitan character. That was the case with the culture of Alexandria. As a result, the Greeks living in Greece were jealous of us, while the French were admiring us... I believe that this was what prevented me from being either a mimic populist or an “oriental” with Western manners.

Question 4: Throughout your career as an artist, you were engaged with multiple tasks and involved in multiple forms of Art (cinema, music, and writing). The book “The Alchemy of Cinema” constitutes your most recent work, which you have called “The Theory of the 3rd form of communication”. I would like you to tell us a few things about your new book and to briefly explain the Theory of Cinema which is included in it.

Answer: Indeed, I am always preoccupied with multiple tasks and this is actually one of the main characteristics of the Alexandrian culture. At the same time, multitasking is one of the necessities in the process of reaching Knowledge; the ability to connect and combine a vast number of information in only a few chapters (Backminster Fuller). I started writing the “Alchemy of Cinema” in Paris, once I realized that I could connect theory and practice. That was a period when the theory of cinema was prevailing (semiology, detachment, deconstruction etc). My personal reaction was expressed in the transformation of my ideas into artistic products, followed by the process of drawing theoretical conclusions.

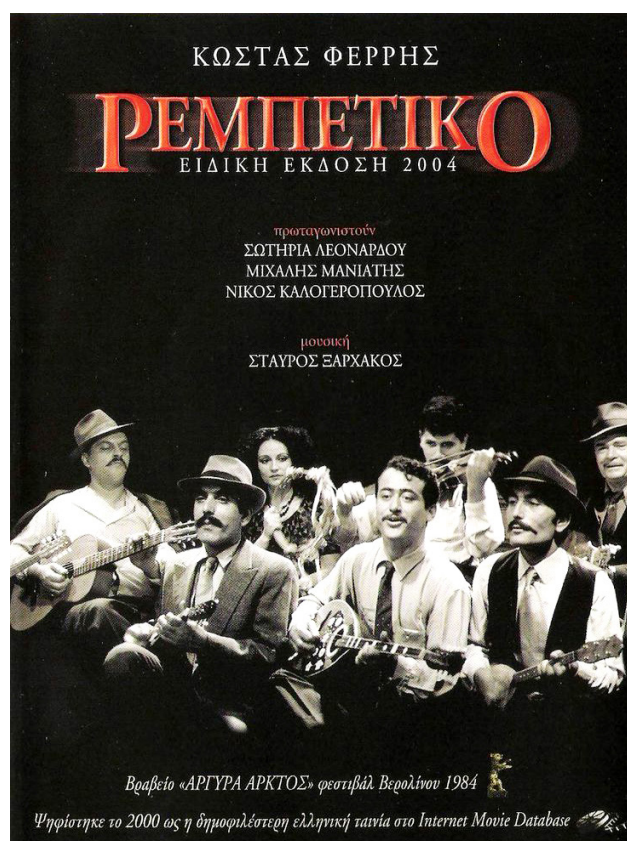
The inspiration came to me with the phrase “The word is the shadow of a deed” by Democritus in his lost book “On Education”. I had already understood that the term “7th Art” by Ricciotto Canudo was –the least I can say– inadequate and outdated. So, I realized that cinema constitutes the third form of human communication (kinetic), which –alongside oral and written communication– comes to complete the trajectory of the humanity towards Knowledge. Based on this archetypal way of thinking, the theories and ideas on the cinematic expression were suddenly being overturned. It is like wearing “your clothes inside out” as Roger Waters commented on Greek music. This is the moment when you discover that 99% of the films in the history of cinema used “special theories” by Eisenstein, Bazin, Deleuze, The Cinema Pur, Neorealism, and many more. Moreover, we observe that all of them are included in the umbrella-term of the General Theory of Cinema. Based on my knowledge in cinema, I can say

χαρακτηριστικό της πορείας προς τη Γνώση, που είναι η ικανότητα της σύνδεσης πολλών πληροφοριών σε λίγες ενότητες (Backminster Fuller). Την «Αλχημεία του Σινεμά» άρχισα να γράφω στο Παρίσι, όταν συνειδητοποίησα πως μπορούσα να συνδέσω της θεωρία με την πρακτική. Ήταν η εποχή της κυριαρχίας της φιλολογίας γύρω από τον κινηματογράφο (σημειολογία, αποστασιοποίηση, αποδόμηση κ.λ.) και η αντίδρασή μου ήρθε με την εφαρμογή στην πράξη των ιδεών μου, και στη συνέχεια να βγάζω τα θεωρητικά συμπεράσματα. Η «φώτιση» μου ήρθε με τη φράση «λόγος έργου σκιά» του Δημόκριτου, από το χαμένο βιβλίο του Περί Παιδείας. Είχα ήδη καταλάβει πως ο όρος «7η Τέχνη» του Riciotto Canudo, ήταν τουλάχιστον ανεπαρκής και ξεπερασμένος. Έτσι, συνειδητοποίησα πως το σινεμά, είναι ο τρίτος λόγος του ανθρώπου (κινησιογραφία), που μετά τον Προφορικό και τον Γραπτό, ήρθε να συμπληρώσει την πορεία του ανθρώπου προς τη Γνώση. Με βάση αυτό το αρχετυπικό σκεπτικό, ξαφνικά, ανατρέπεται όλο το τοπίο της κινηματογραφικής έκφρασης. Είναι σα να βάζεις «τα ρούχα σου ανάποδα», όπως είπε ο Roger Waters για την Ελληνική μουσική. Και τότε διαπιστώνεις πως στο 99 % των ταινιών της ιστορίας του κινηματογράφου χρησιμοποιήθηκαν όλες οι επί μέρους «ειδικές θεωρίες», του Eisenstein, του Bazin, του Deleuze, του Cinema Pur, του Νεορεαλισμού, των Λετριστών και τόσων άλλων, και πως είναι όλες συμβατές μεταξύ τους σε μια Γενική Θεωρία του Κινηματογράφου. Απ' όσο ξέρω, είναι η πρώτη φορά που γίνεται κάτι τέτοιο, και οφείλω ν' αναφέρω τους θεωρητικούς που με βοήθησαν να βρω αυτό το δρόμο: Jean Epstein, Jean Mitry, Marcel Martin, Gene Youngblood και δυό-τρεις ακόμα. Αλλά και τους σκηνοθέτες στους οποίους είναι εύγλωττη η θεωρία μου, Stanley Kubrick, Federico Fellini, Orson Welles, Martin Scorsese και... καμιά εκατοστή ακόμη!

Ερώτηση 5: Ποιά η εντύπωσή σας και η εμπειρία σας από το φεστιβάλ "Γέφυρες";

Απάντηση: Οι «Γέφυρες» είναι μία εξαιρετική επιχείρηση για τη δημιουργία ενός νέου σκηνικού στον παγκόσμιο κινηματογράφο, είναι κάτι που έλειπε στο παγκόσμιο σκηνικό, και έρχεται ν' αξιοποιήσει τις νέες δομές της κοινωνίας, με την επικοινωνιακή γλώσσα των Νέων Τεχνολογιών. Θα προσθέσω μόνο την επιθυμία μου να δω στην εξέλιξή τους: (1) Τη συνεργασία ανάμεσα στους λαούς, όχι μόνο στο επίπεδο της παραγωγής, αλλά και της ίδιας της δημιουργίας. Θα ήταν ευχής έργο να δούμε ταινίες όπου συμμετέχουν π.χ. ένας Ιταλός σκηνοθέτης, ένας Σουηδός διευθυντής φωτογραφίας, ένας Έλληνας μουσικός, ένας Αιγύπτιος σκηνογράφος, πολλοί ηθοποιοί από πολλές χώρες κ.λ. Ξέρω πως είναι δύσκολο να γίνει, μα αξίζει τον κόπο να επιχειρηθεί, και είναι η καλύτερη απάντηση στις ξεπερασμένες «Ευρωπαϊτίγκες» των παραγωγών του παρελθόντος. (2) Τη δημιουργία μίας πρωτότυπης Σχολής Κινηματογράφου, με τη χρήση των Νέων Τεχνολογιών, και την ανταλλαγή των εμπειριών από πολλές και διαφορετικές Εθνικές Κινηματογραφίες. Αυτό το τελευταίο, δεν το κρίνω, είναι το επόμενο εγχείρημά μου, ως συνέχεια και φυσική απόληξη του βιβλίου μου.

Ρεμπέτικο / Rembetiko (1983)

that this is the first time that something like this has ever been attempted and I have to refer to all the theoreticians that helped me find my way along this exploration; Jean Epstein, Jean Mitry, Marcel Martin, Gene Youngblood and a couple more. At the same time, I would like to refer to the filmmakers, to whom my theory successfully applies: Stanley Kubrick, Federico Fellini, Orson Welles, Martin Scorsese and... hundreds more!

Question 5: What is your view and experience of the Bridges Film Festival?

Answer: The Bridges Film Festival is a remarkable business aiming at creating a new perspective of the international cinema. It is something that was missing from the international scene and it succeeds in making the most out of the new technologies and of the new language these technologies create. I would only like to add my personal wish for the festival's future evolution: (1) the collaboration among different nations; not only on the level of production but also on the level of the creative process. It will be such an extraordinary experience to watch films created by e.g. an Italian director, a Swedish cinematographer, a Greek composer, an Egyptian set designer and many actors from different nations! I understand that this is a hard thing to do, but it is a worthwhile attempt and it serves as the best answer to the outdated Eurocentric productions of the past. (2) The creation of an innovative School of Cinema, with the use of the New Technologies and the exchange of experiences derived from the different National Cinemas worldwide. I have to admit that this second point is going to be my next endeavour, which will serve as a continuation of my book.

Συνέντευξη με τον Bruno Chatelin

Ερώτηση 1: Έχετε ένα τρομερά ενδιαφέρον ιστορικό, με σπουδές στις επιχειρήσεις, τη διαφήμιση, και μια καριέρα αρκετών χρόνων στη διανομή ταινιών. Επιπλέον, είσατε ο ιδρυτής της ιστοσελίδας *filmfestivals.com*, η οποία αποτελεί την μεγαλύτερη πλατφόρμα καταγραφής των φεστιβάλ κινηματογράφου από όλο τον κόσμο. Ποιός ήταν ο λόγος που σας έκανε να αγαπήσετε και να στραφείτε στη βιομηχανία του σινεμά και ειδικότερα στα φεστιβάλ κινηματογράφου;

Απάντηση: Εν συντομία, πιστεύω πως μπορώ να απαντήσω σε αυτή την ερώτηση με μία λέξη: δημιουργία, η αγάπη μου και ο ενθουσιασμός μου για τη δημιουργία αλλά και για τους δημιουργικούς ανθρώπους. Αρχικά, ήμουν ένας φανατικός θεατής ταινιών και πήγαινα πολύ συχνά στο σινεμά. Δουλεύοντας στον τομέα της διαφήμισης ως διευθυντής των λογαριασμών, είχα αρχίσει να απογοητεύομαι όταν συνειδητοποίησα πως προσέφερα πράγματα μόνο σε μια πτυχή της ζωής ενός προϊόντος. Το επικοινωνιακό κομμάτι ήταν αυτό που επιθυμούσα περισσότερο. Έπειτα ήρθε μια πρόταση για δουλειά από μια κινηματογραφική εταιρεία παραγωγής για τη θέση του διευθυντή μάρκετινγκ. Τρομερά ενδιαφέρον! Το αρχικό τεστ αποτελούνταν από μια συστατική που έπρεπε να γράψω αφότου έβλεπα την ταινία του Ρόμπι Ράινερ "Στάσου Πλάι μου". Στη συνέχεια έπρεπε να συναντήσω 7 στελέχη του στούντιο για δύο πρωινές συναντήσεις. Στο τέλος πήρα τη δουλειά και πραγματικά διασκέδασα τρομερά τη συνεργασία μου με αυτούς τους ανθρώπους στην Columbia Tristar. Αυτή είναι μόνο η αρχή μιας μεγάλης ιστορίας, κατά τη διάρκεια της οποίας ανακάλυψα πως η διαφήμιση ήταν το πιο ενδιαφέρον πεδίο από όλα όσα είχα εργαστεί μέχρι στιγμής και επίσης το πιο απαιτητικό αλλά και μια χρυσή εμπειρία για κάθε είδος πολιτισμικής δραστηριότητας. Σε αυτή τη διαδικασία, βρέθηκαν στο δρόμο μου πολλά φεστιβάλ, για τα οποία δούλεψα έχοντας ποικίλες ειδικότητες: ως διανομέας και έχοντας παράλληλα μια ταινία στο διαγωνιστικό τμήμα (στο κλείσιμο των Καννών), ως παραγωγός, ως διοργανωτής φεστιβάλ (ημέρα κινουμένων σχεδίων στις Κάννες), ως καλεσμένο μέλος του Τύπου του φεστιβάλ ή ως μέλος της κριτικής επιτροπής. Όλα αυτά ήταν αρκετά για να συνειδητοποιήσω πόσο σημαντικές είναι όλες αυτές οι ειδικότητες στην επιτυχημένη πορεία μιας ταινίας. Έχω υπάρξει μάρτυρας (και ηθοποιός) μερικές φορές σε κάτι παραμυθένιο, όπως το *Boys n the Hood*, το οποίο ήρθε από το πουθενά (πρώτη σκηνοθετικό έργο του Ρόμπινσον από το Πανεπιστήμιο της Καλιφόρνιας, Λος Άντζελες, UCLA, στα 22 του χρόνια). Αυτή η ταινία είχε μια λαμπρή πορεία και έλαβε υποψηφιότητες για όσκαρ. Αυτό είναι που μου αρέσει στα φεστιβάλ, το στοιχείο και η μαγεία του παραμυθιού. Και πιστεύω πως αυτός είναι ο λόγος που οι διευθυντές των φεστιβάλ συνεχίζουν να το κάνουν πραγματικότητα, παρά τις δυσκολίες που το συνοδεύουν! Συγχαρητήρια για το κουράγιο τους.

Ερώτηση 2: Δημιουργώντας το *filmfestivals.com*, υποθέτω πως συναντήσατε πολλά διαφορετικά και μοναδικά φεστιβάλ κινηματογράφου σε όλο τον κόσμο: από διεθνή μέχρι

Interview with Bruno Chatelin

Question 1: You have an interesting background of business education, marketing and film distribution career. You are also the founder of *filmfestivals.com*, which serves as a documentation of the numerous film festivals around the world. What was the reason behind your fascination with the film industry and especially with film festivals?

Answer: In brief, I think I can answer this with one word: creative, my fascination for creation and creative people. Initially, I was an avid moviegoer. Working in advertising as an account director, I was starting becoming frustrated realizing I was only contributing to one aspect of a product's life: it was communication, I had an appetite for more. Then a search company came with a job proposition for marketing director in a film company, a major. Intriguing! The initial test was a recommendation I had to write after viewing a film they showed me 'Stand by Me' by Rob Reiner. Then I had to meet with 7 executives of studio over two breakfast sessions. Eventually, I got the job and I enjoyed my time working with those people at Columbia Tristar a lot.

This is just the beginning of a long story of the way I found out that the marketing was the most interesting and the most challenging of any other field I had worked before, and a golden experience for any other type of cultural activity.

In that process, I have crossed paths with festivals in multiple capacities: as a distributor having a film in competition, (closing of Cannes) as a producer, as a festival organiser (animation day in Cannes), as a press member guest of the festival or jury member. That was enough to realize how important they can be in the success and the career of a film. I have been a witness (and an actor) of a fairy tale a few times. For instance, *Boyz 'n the Hood*, which came out of nowhere (Singleton's first time director out of UCLA, aged 22) and it had a golden career and several Oscar nominations.

This is what I like in festivals, the fairy tale element! I believe that this is why festival directors continue doing this, despite all the difficulties attached! Congratulations to their courage.

φεστιβάλ που επικεντρώνονται σε ένα είδος. Ποιό ήταν το πιο εντυπωσιακό ή ασυνήθιστο ή πρωτότυπο φεστιβάλ που είχατε την ευκαιρία να ανακαλύψετε;

Απάντηση: Αυτή είναι μια δύσκολη ερώτηση, όχι μόνο γιατί θέλω να παραμείνω φίλος με όλους τους διευθυντές των φεστιβάλ που έχω γνωρίσει αλλά κυρίως γιατί κάθε φεστιβάλ είναι μοναδικό και έρχεται με μια συγκεκριμένη εξίσωση. Το καθένα από αυτά πρέπει να προσαρμοστεί στους συγκεκριμένους στόχους που θέτει το εκάστοτε κοινό, οι χορηγοί, η κατάσταση της αγοράς, το είδος της πόλης, του ξενοδοχείου ή του κινηματογραφικού εξοπλισμού που διαθέτουν. Κάθε φεστιβάλ είναι ένα θαύμα. Μερικά έχουν μεγαλύτερη απήχηση στη βιομηχανία του κινηματογράφου. Για παράδειγμα, αγαπώ τις Κάννες περισσότερο από οποιοδήποτε άλλο φεστιβάλ γιατί είναι υπερδύναμη. Το έχω επισκεφτεί πάνω από 30 φορές νομίζω και είναι εντυπωσιακό το γεγονός ότι όλη η βιομηχανία βρίσκεται εκεί, (περίπου 23000 επαγγελματίες του κινηματογράφου: 5000 μίντια, προβάλλονται 1000 ταινίες, παρευρίσκονται 2000 αγοραστές, 700 διευθυντές φεστιβάλ). Έτσι, συναντήσεις και γνωριμίες μπορούν να συμβούν οπουδήποτε και ανά πάσα στιγμή: στο δρόμο, στο εστιατόριο, την ώρα που πίνεις το κοκτέιλ σου.. Επίσης, είναι ένα ασταμάτητο πάρτι. Κάπως έτσι δημιουργώ επιχειρηματικές σχέσεις εκεί, παρευρισκόμενος στα δρώμενα που με προσκαλούν καθημερινά. Βλέπω ελάχιστες ταινίες όταν είμαι εκεί.

Ερώτηση 3: Από την εμπειρία σας με μια πληθώρα φεστιβάλ κινηματογράφου, ποιά θα λέγατε πως είναι τα βασικά χαρακτηριστικά που κάνουν ένα φεστιβάλ επιτυχημένο;

Απάντηση: Αυτή είναι σίγουρα μια περίπλοκη εξίσωση και περιλαμβάνει πολλές παραμέτρους, οι οποίες δεν είναι ίδιες για όλα τα φεστιβάλ. Το κλειδί είναι πιθανότατα να έχει μια καλή ομάδα παθιασμένων ανθρώπων που να είναι πρόθυμοι να θυσιάσουν πολλά πράγματα για την αγάπη του κινηματογράφου και των δημιουργών των ταινιών. Δεύτερον, είναι απαραίτητο να υπάρχει μια αξιοπρεπής υποδομή για την προβολή ταινιών αλλά και για τη φιλοξενία των ανθρώπων που τις παρέχουν. Αυτό που κάνει επιτυχημένο ένα φεστιβάλ είναι επίσης οι εντυπώσεις του κοινού που διαδίδονται στόμα με στόμα και εκφράζουν την ικανοποίηση τους με το φεστιβάλ. Οι σκηνοθέτες χρειάζονται να κάνουν διασυνδέσεις με άλλους σκηνοθέτες, με αγοραστές ή εκπροσώπους πωλήσεων ή διανομείς, τα μέσα ενημέρωσης χρειάζονται ιστορίες για να μεταδώσουν, διασημότητες για να τους πάρουν συνέντευξη, ενώ το κοινό χρειάζεται να πάρει νέα συναισθήματα μέσω των ταινιών αλλά και να συναντήσει τους δημιουργούς και αν είναι δυνατόν και τις διασημότητες. Οι χορηγοί είναι χαρούμενοι και ικανοποιημένοι με τα μεγάλα ποσοστά συμμετοχής ή την ποιοτική εμπειρία που προσφέρουν τα προϊόντα. Μερικές φορές, ένα σημαντικό στοιχείο αποτελούν οι ομάδες που θα αναλάβουν να φέρουν κοντά όλους αυτούς τους διαφορετικούς παράγοντες και τομείς. Ένα επιτυχημένο φεστιβάλ κινηματογράφου είναι απλώς ένα μέρος όπου συμβαίνουν όλα αυτά, όπου τα όνειρα γίνονται πραγματικότητα... αν το χτίσεις θα έρθουν... (και με πολλές προσπάθειες από τους διοργανωτές). Εγώ

Question 2: *Creating the filmfestivals.com, I assume you encountered different and distinct film festivals worldwide; from international to genre ones. Which was the most remarkable, or peculiar or inventive film festival that you have had the chance to explore?*

Answer: This is a very difficult question to answer: not only because I want to stay friend with all the festival directors I have met, but mainly because each festival is unique and comes with a specific equation. Each one of them must fit certain goals set by audience, sponsors, market situation, and type of city, hotel or cinema equipment at hand. Each festival is a miracle. Some of them have more echo in the film industry. For instance, I love Cannes above any other festival because it is a powerhouse, I have been there 30 times I think, and the whole industry is there, (23 000 film professionals or so: 5000 media, 1000 films being shown, 2000 buyers, 700 festival directors) so meetings or encounters can happen anywhere at anytime: in the street, in the restaurant, while you are having a cocktail. In addition, it is a non-stop party. That is how I do business there: by attending the functions I am invited daily. I barely see movies there.

Question 3: *From your personal experience of a variety of film festivals, which would you say are the fundamental characteristics of a successful film festival?*

Answer: This constitutes a complex equation with so many parameters, which are not the same for all the festivals.

The key is probably to have a good team of passionate people willing to sacrifice many things for the love of films and the people who make them. Secondly, a decent way of showing films and hosting the people who bring them

“A successful film festival is simply a place where things happen,, where dreams may come true

is necessary. What makes a successful festival is also the word of mouth generated by the satisfaction of the public: filmmakers need networking with peers, with buyers or sales agents or distributors, media need stories to tell, celebrities to interview, the audience needs new emotions accompanying the films and they want to encounter the people who make films, and stars if possible, happy sponsors are satisfied with strong attendance figures or qualitative experience with their products. Sometimes, parties bringing all of these different agents together can be an important element. A successful film festival is simply a place where things happen, where dreams may come true....if you build it they will come... (with a lot of efforts from the organizers). I released Field of Dreams, and that line became extremely popular in the US. I still love it.

Question 4: *Do you think that film festivals around the world*

έκανα την κυκλοφορία της ταινίας "Ο Ξυπόλητος Τζό" ("Field of Dreams") και η παραπάνω φράση έγινε τρομερά δημοφιλής στην Αμερική. Ακόμη την αγαπώ.

Ερώτηση 4: Θεωρείτε πως τα φεστιβάλ κινηματογράφου παγκοσμίως απειλούνται από το σύγχρονο τρόπο με τον οποίο βλέπουμε ταινίες μέσω -πολλές φορές- απεριόριστων δωρεάν πηγών στο διαδίκτυο;

Απάντηση: Δε το πιστεύω αυτό. Τα φεστιβάλ ξέρουν πως να παραμένουν ελκυστικά, ακόμη και τα πιο παλιά (Το φεστιβάλ της Βενετίας γιορτάζει 74 χρόνια εκθαμβωτικής περηφάνιας).

Τα φεστιβάλ εξελίσσονται διαρκώς, προσαρμόζονται για να επιβιώσουν, βρίσκουν νέους τρόπους, νέες κατηγορίες, νέα δρώμενα, νέες εμπειρίες, «χορεύοντας» με την ψηφιακή τεχνολογία. Αυτό που τα διαφοροποιεί από τη διαδικτυακή εμπειρία είναι το γεγονός ότι δημιουργούν συλλογικά συναισθήματα, ζωντανές εμπειρίες και αναμνήσεις που συμπεριλαμβάνουν μια πληθώρα οπτικής και αντίληψης. Πολλά φεστιβάλ κινηματογράφου συμπεριλαμβάνουν άλλες αισθήσεις, γαστρονομικές εμπειρίες, συναυλίες κ.ά.

Μερικά μάλιστα έχουν πλέον παράλληλα διαδικτυακά δρώμενα, ώστε το κοινό να μπορεί να δει πέρα από τους τοίχους. Σε πολλές περιπτώσεις δεν υπάρχει τίποτα κακό στο να προβάλλεις κάτι απεριόριστα και δωρεάν στο κοινό και πολλά φεστιβάλ ψάχνουν τρόπους να προβληθούν σε τέτοια πιθανά μάτια.

Ερώτηση 5: Με το *filmfestivals.com* να έχετε καταγράψει περίπου 6000 φεστιβάλ κινηματογράφου παγκοσμίως, πιστεύετε πως αξίζει να δημιουργηθούν περισσότερα φεστιβάλ με σκοπό να καλύψουν τη μαζική παραγωγή ταινιών παγκοσμίως ή υπάρχουν ήδη αρκετά;

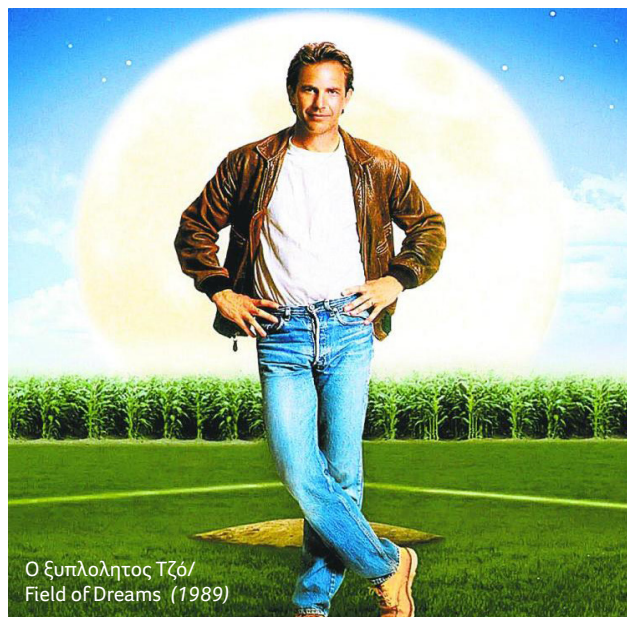
Απάντηση: Έχω δει (και βοηθήσει) τη γέννηση πάρα πολλών νέων φεστιβάλ σε όλο τον κόσμο! Βλέπω πως τα χρειαζόμαστε!

Η βιομηχανία του σινεμά παράγει τόσες πολλές ταινίες κάθε χρόνο, τόσες πολλές ταινίες μικρού μήκους, ντοκιμαντέρ, εικονικής πραγματικότητας (VR), που δημιουργούν διαρκώς την ανάγκη προβολής των δημιουργών τους.

Ο ανταγωνισμός λόγω του αυξανόμενου αριθμού των φεστιβάλ (σίγουρα περισσότερα από 10000) αναγκάζουν τους διοργανωτές τους να είναι εφευρετικοί και δημιουργικοί καλύπτοντας νέα ανοίγματα (για παράδειγμα, πόσα πολλά φεστιβάλ ταινιών γυρισμένες με drone υπάρχουν!).

Θεωρώ πως δεν υπάρχει όριο στον αριθμό των φεστιβάλ, αλλά φυσικά δεν υπάρχει χώρος για περισσότερες από μια Κάννες. Επίσης, πρέπει να πω πως μερικά εργαλεία κάνουν τη ζωή των νέων φεστιβάλ ευκολότερη.

Ο μεγάλος αριθμός από πλατφόρμες υποβολής συμμετοχής και οι διαδικτυακές πηγές, όπως το *film-festivals.com*, βοηθούν στον εντοπισμό νέων φεστιβάλ και τους βοηθούν να βρουν φρέσκιες ταινίες. Και είμαι χαρούμενος που τα βλέπω να μεγαλώνουν.

are being threatened by the modern way of watching films through -in many cases- free and unlimited online sources?

Answer: I certainly do not think so. Festivals know how to stay desirable, even the old ones (Venice celebrated 74th with panache).

Festivals are constantly evolving, adapting to survive, inventing new ways, new sections, new events, new experiences, dancing with digital. What differentiates them from other online experience is the fact that they create collective emotions, live experiences and memories in a variety of perceptions. Many film festivals bring other senses in the mix, culinary experiences, concerts, etc. Some of them have online events in parallel, so that the audience can go beyond their walls. In many cases, there is nothing wrong about showing things for free to an unlimited audience, and many festivals are looking for ways to tap into those potential eyeballs.

Question 5: With the *filmfestivals.com* listing approximately 6000 film festivals all over the world, do you think it is worthy more live festivals to be established in order to cover the massive film production worldwide or there are already enough?

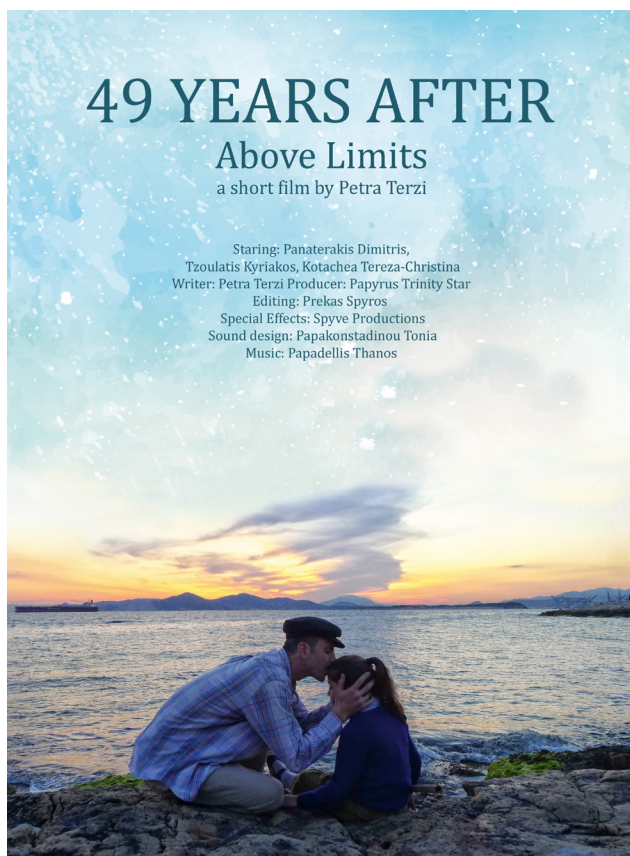
Answer: I witness (and help) the birth of so many new festivals around the world! I do see a need for them! The film industry produces so many films a year, so many shorts, documentaries, VR experiences that there is a constant need for exposure for the artists who made them.

The competition in the growing number of festivals (over 10 000 certainly) forces the festival organizers to be inventive and creative, filling new niches (for instance, how many drone film festivals exist!).

I see no limit in numbers for festivals, but of course there is no room for many Cannes.

I must also say that some tools make life easier for new festivals. The numerous submission platforms and online resources like *filmfestivals.com* fast track new comers helping find fresh films. I am happy to see them grow.

49 YEARS AFTER

Above Limits

a short film by Petra Terzi

Starring: Panaterakis Dimitris,
Tzoulatis Kyriakos, Kotachea Tereza-Christina
Writer: Petra Terzi Producer: Papyrus Trinity Star
Editing: Prekas Spyros
Special Effects: Spyve Productions
Sound design: Papakonstadinou Tonia
Music: Papadellis Thanos

Κινηματογραφικό Εργαστήρι

"Πήγασος"

6-7-8/10

Αθήνα-Κόρινθος-Λουτράκι

22/10

Ναύπλιο

είσοδος ελεύθερη

8ο

Διεθνές Φεστιβάλ
Κινηματογράφου
Πελοποννήσου

"ΓΕΦΥΡΕΣ"

12-18 Οκτωβρίου
Κόρινθος

20-22 Οκτωβρίου
Ναύπλιο

Live Soundtrack
Concert
Bridges 2017

Μουσική
από τον
Κινηματογράφο

21/10

21:00

Τριανόν
Ναύπλιο

8ο
Διεθνές
Φεστιβάλ
Κινηματογράφου
"Γέφυρες"

ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΙΓΙΔΑ / UNDER THE AUSPICES

ΟΡΓΑΝΩΣΗ / ORGANIZATION

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού

HELLENIC REPUBLIC
MINISTRY OF TOURISM

ΔΗΜΟΣ ΝΑΥΠΛΙΕΩΝ

www.petratorzi.org
Destination Management Company

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΕΣ / SUPPORTERS

Διεύθυνση
Δευτεροβάθμιας
Εκπαίδευσης Αργολίδας

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ/ MEDIA SPONSORS

